

Briselē, 2019. gada 6. decembrī
(OR. en)

14627/19

**Starpiestāžu lieta:
2018/0226(NLE)**

**RECH 509
COMPET 777
ATO 102
CADREFIN 393**

"I/A" PUNKTA PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Iepr. dok. Nr.:	14301/19
K-jas dok. Nr.:	9871/18 RECH 275 COMPET 425 ATO 33 CADREFIN 82 IA 191 + ADD 1
Temats:	<i>Euratom programma, kura papildina pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa": Priekšlikums – PADOMES REGULA, ar ko izveido Eiropas Atomenerģijas kopienas pētniecības un mācību programmu 2021.–2025. gadam, kas papildina pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa" – progresa ziņojums</i>

I. IEVADS

1. Komisija 2018. gada 7. jūnijā iesniedza Padomei priekšlikumu Padomes Regulai, ar ko izveido Eiropas Atomenerģijas kopienas pētniecības un mācību programmu 2021.–2025. gadam, kas papildina pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa" ¹. Priekšlikums ir daļa no pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" tiesību aktu kopuma.

¹ Dok. 9871/18 + ADD 1.

2. Ierosinātā *Euratom* programma turpinās pašreizējās programmas galvenās pētniecības darbības (kodoldrošums, kodoldrošība, radioaktīvo atkritumu un nostrādātās kodoldegvielas apsaimniekošana, aizsardzība pret radiāciju un kodolsintēzes enerģētika), paplašinās pētniecību par jonizējošā starojuma pielietojumu izmantošanu ar elektroenerģijas ražošanu nesaistītos veidos un veiks uzlabojumus izglītībā, mācībās un piekļuvē pētniecības infrastruktūrām. Turklāt programma atbalsta arī pētnieku mobilitāti kodolenerģijas jomā saskaņā ar pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktajām darbībām (*MSCA*).
3. *Euratom* programma papildinās pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa", izmantojot tādus pašus instrumentus un dalības noteikumus. Šo programmu saskaņā ar *Euratom* līguma 7. pantu īstenos piecu gadu laikā, un 2025. gadā to pagarinās par diviem gadiem, lai to saskaņotu ar daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam. Programma paredz finansējumu 1,6 miljardu EUR apmērā pašreizējās cenās 2021.–2025. gadam.
4. Ievērojot *Euratom* līguma 7. pantu, Kopienas pētniecības un mācību programma Padomei ir jāpieņem vienprātīgi. Citu iestāžu vai struktūru atzinumi nav nepieciešami. Tomēr, ievērojot līdzšinējo praksi, Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2018. gada 13. jūlijā nolēma apspriesties par priekšlikumu ar Eiropas Parlamentu un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju. Eiropas Parlaments atzinumu pieņēma 2019. gada 16. janvārī, un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja – 2018. gada 12. decembrī.

II. DARBS PADOMĒ

5. Pētniecības/kodoljautājumu apvienotā darba grupa sāka izskatīt priekšlikumu Austrijas prezidentūras laikā 2018. gada decembrī pēc tam, kad Komisija bija iesniegusi priekšlikumu, un šis darbs turpinājās Rumānijas un Somijas prezidentūru laikā.
6. Šim priekšlikumam pievienotais ietekmes novērtējums detalizēti tika izskatīts 2019. gada 14. un 28. februārī un 14. martā, pamatojoties uz indikatīvo kontrolsarakstu, kas bija izstrādāts, lai Padomē izskatītu Komisijas ietekmes novērtējumus. Diskusiju uzmanības centrā bija jautājumi, par kuriem delegācijas lūdza papildu skaidrojumus. Pēc Komisijas sniegtajiem paskaidrojumiem darba grupa turpināja izskatīt priekšlikumu.
7. Padziļināto diskusiju laikā, kas notika darba grupā, prezidentvalsts grozīja vairākus Komisijas priekšlikuma noteikumus, lai ņemtu vērā delegāciju lūgumus. Pēdējā darba grupas sanāksmē 2019. gada 12. novembrī tika panākta plaša vienošanās par lielāko daļu kompromisa teksta. Tomēr bija vairāki neatrisināti jautājumi, kas vēl bija jāatrisina.
8. Prezidentvalsts kompromisa teksts tika apspriests Pastāvīgo pārstāvju komitejas sanāksmē 2019. gada 20. novembrī. Tomēr joprojām ir daži neatrisināti jautājumi. Priekšsēdētājs secināja, ka kompromisa priekšlikums tiks iesniegts Padomei (Konkurētspēja), lai atrisinātu atlikušos neatrisinātos jautājumus ar mērķi panākt daļēju vispārēju pieeju.
9. Padome 2019. gada 29. novembra sanāksmē apsprieda prezidentvalsts kompromisa tekstu, kas izklāstīts dokumentā 14301/19, un tiecās atrisināt atlikušos neatrisinātos jautājumus. Tomēr divu delegāciju iebildumu dēļ Padome nespēja atrisināt šos jautājumus, un daļējā vispārējā pieeja netika panākta (ir vajadzīga vienprātība).

Prezidentvalsts kompromisa teksts pašreizējā redakcijā pēc tā izskatīšanas Padomes 2019. gada 29. novembra sanāksmē ir izklāstīts šīs piezīmes pielikumā.

10. Ierosinātā regula ir daļa no priekšlikumu paketes, kas ir saistīta ar daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam (DFS), un tāpēc ir atkarīga no iznākuma horizontālajās sarunās par DFS. Padome lems par principa jautājumu – vai *Euratom* programmu paturēt kā daļu no DFS sarunām.

Attiecībā uz teksta daļām iekavās ir vajadzīgs, lai tiktu pabeigtas sarunas par DFS un lai Padome turpinātu darbu ar nolūku regulu pieņemt. Jo īpaši visi noteikumi, kam ir ietekme uz budžetu, ir norādīti kvadrātiekvās.

III. NEATRISINĀTIE JAUTĀJUMI

11. Prezidentvalsts uzskatīja, ka šīs piezīmes pielikumā ietvertais kompromisa teksts ir stabils pamats tam, lai gaidāmajā Konkurētspējas padomes sanāksmē 2019. gada 29. novembrī panāktu daļēju vispārēju pieeju. Lielākā daļa dalībvalstu varēja pieņemt prezidentvalsts tekstu kā kompromisu, bet AT un LU saglabāja savas bažas par prezidentvalsts kompromisa priekšlikumu un vispārēju atrunu par visu tekstu, kā arī to citas izpētes atrunas. Lai gan DE arī ir iesniegusi atrunas, tā Padomē norādīja, ka ir gatava atturēties, lai panāktu daļēju vispārēju pieeju, un tādā gadījumā tā protokolam pievienotu paziņojumu. Visas atrunas, ko delegācijas ir iesniegušas par minēto priekšlikumu, ir norādītas šīs piezīmes pielikuma zemspītras piezīmēs.

Galvenie neatrisinātie jautājumi ir šādi:

12. Programmas mērķi un klimatneitralitāte (3. panta 1. punkts un 2. apsvērums)

Prezidentvalsts kompromisa teksts par šo pantu un attiecīgo apsvērumu atspoguļo prezidentvalsts pastāvīgos centienus panākt līdzsvaru starp dažādajām dalībvalstu nostājām attiecībā uz ieguldījumu, ko ilgtermiņa pārejā uz klimatneitrālu energosistēmu var sniegt kodolpētniecība un mācību pasākumi. 3. panta 1. punkta formulējums cieši seko pašreiz spēkā esošās un iepriekšējās *Euratom* regulas formulējumam. 2. apsvērumā izdarītie grozījumi precizē, ka potenciālais ieguldījums ceļā uz klimatneitralitāti neskar dalībvalstu tiesības izvēlēties starp dažādiem energoresursiem. Lielākā daļa dalībvalstu tekstu var atbalstīt kā kompromisa tekstu. AT un LU ir lūgušas svītrot jebkādu saikni starp kodolpētniecību un mācību pasākumiem un klimatneitralitāti, un tās ir iesniegušas atrunu par 3. panta 1. punktu un par 2. apsvērumu. DE ir iesniegusi atrunu par 3. panta 1. punktu un par 2. apsvērumu un Konkurētspējas padomē 2019. gada 29. novembrī ierosināja grozīt 3. panta 1. punktu, ieviešot frāzi "tām dalībvalstīm, kas ir izlēmušas izmantot kodolenerģiju" (attiecīgi pieskaņojot 2. apsvērumu). Tomēr DE arī norādīja, ka saistībā ar daļējas vispārējas pieejas panākšanu un kompromisa garā tās varētu atturēties, ja tās priekšlikumu neņemtu vērā; tādā gadījumā tā pievienotu paziņojumu Padomes protokolam.

Turklāt:

13. AT un LU ir iesniegušas izpētes atrunu par 14. apsvērumu, jo tās ir nobažījušās par *InvestEU* līdzekļu izmantošanu *Euratom* projektiem. Kompromisa teksts par 14. apsvērumu precizē, ka *Euratom* projektu finansēšanai no *InvestEU* vajadzētu būt saskaņā ar *InvestEU* regulas V.B pielikuma noteikumiem.

14. AT un LU ir iesniegušas izpētes atrunu par 17. apsvērumu attiecībā uz Kopīgā pētniecības centra lomu, jo tās no kompromisa teksta vēlas dzēst vārdus "jo īpaši". Prezidentvalsts teksts, pamatojoties uz komentāriem, kas saņemti no dalībvalstīm, paredz, ka Kopīgā pētniecības centra (*JRC*) tiešās darbības būtu jāīsteno, ņemot vērā *JRC* lietotāju un Savienības politikas jomu vajadzības, jo īpaši kodoldrošuma, kodolgarantiju un kodoldrošības jomā. Tāpat AT un LU ir iesniegušas izpētes atrunu arī par *JRC* kā *Euratom* īstenošanas pārstāvja lomu ceturtās paaudzes starptautiskajā forumā, kā izklāstīts I pielikuma trešajā rindkopā. Ar kompromisa tekstu prezidentvalsts tiecas precizēt šo lomu.
15. AT un LU saglabā izpētes atrunu par 7. pantu attiecībā uz Eiropas partnerībām, jo tās ir nobažījušās par partnerībām *Euratom* ietvaros.
16. AT un LU ir iesniegušas izpētes atrunu par I pielikuma a) punkta 5) apakšpunkta 4. ievilkumu, jo tās no teksta vēlas dzēst vārdu "atbalsts". Kompromisa teksts par šo noteikumu attiecībā uz pētniecības un mācību jomām, kas varēs saņemt programmas *Euratom* finansējumu, ietver kodoldrošību, kodolgarantijas un kodolieroču neizplatīšanu un aptver pētniecību un atbalstu ar mērķi palielināt drošumu un drošību vispārējā *CBRN* (ķīmisko, bioloģisko, radioloģisko un kodolvielu) regulējuma kontekstā. AT un LU ir arī lūgušas no I pielikuma b) punkta 2) apakšpunkta par inovācijas veicināšanu, zināšanu pārvaldību, izplatīšanu un izmantošanu kodolenerģētikas zinātnes un tehnoloģiju jomā dzēst vārdus "jo īpaši". Lai mazinātu dalībvalstu paustās bažas, prezidentvalsts tekstā ir iekļauts šāds formulējums: "jo īpaši attiecībā uz kodoldrošumu, kodoldrošību, kodolgarantijām un aizsardzību pret radiāciju".
17. Kaut arī ir izvērsti būtiski centieni ar mērķi panākt kompromisu par šo priekšlikumu, prezidentvalsts apzinās, ka ir nepieciešams papildu darbs. Prezidentvalsts plāno šo dosjē nodot nākamajai prezidentvalstij.

IV. NOBEIGUMS

18. Tādēļ Pastāvīgo pārstāvju komiteja un Padome tiek aicinātas pieņemt zināšanai minēto ziņojumu par progresu, kas panākts, izskatot priekšlikumu Padomes Regulai, ar ko izveido Eiropas Atomenerģijas kopienas pētniecības un mācību programmu 2021.–2025. gadam, kas papildina pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa".
-

2018/0226 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES REGULA,

ar ko izveido Eiropas Atomenerģijas kopienas pētniecības un mācību programmu 2021.–

2025. gadam, kas papildina pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis

Eiropa" ¹

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 7. panta pirmo daļu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas atzinumu ²,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ³,

tā kā:

- (1) Viens no Eiropas Atomenerģijas kopienas ("Kopiena") mērķiem ir veicināt dzīves līmeņa celšanos dalībvalstīs, tostarp, sekmējot un atvieglojot kodolpētniecību dalībvalstīs un papildus īstenojot Kopienas pētniecības un mācību programmu.

¹ Vispārēja atruna: AT, LU.

² ... atzinums. Atzinums sniegts pēc apspriešanās, kas nav obligāta.

³ OV C ..., .lpp. Atzinums sniegts pēc apspriešanās, kas nav obligāta.

- (2) Kodolpētniecība var veicināt sociālo labklājību, ekonomisko uzplaukumu un vides ilgtspēju, uzlabojot kodoldrošumu, kodoldrošību un aizsardzību pret radiāciju. Pētījumi par aizsardzību pret radiāciju ir radījuši uzlabojumus medicīnas tehnoloģiju jomā, kas ir ieguvums daudziem iedzīvotājiem, un minētie pētījumi tagad veicina uzlabojumus citās nozarēs, piemēram, rūpniecībā, lauksaimniecībā, vides un drošības jomā.

Neskarot dalībvalstu tiesības izvēlēties starp dažādiem energoresursiem, ar šo regulu izveidotās programmas pētniecības rezultāti varētu sniegt ieguldījumu arī klimatneitrālas energosistēmas izveidē drošā, efektīvā un nekaitīgā veidā ⁴.

- (3) Lai Kopienas līmenī nodrošinātu kodolpētījumu nepārtrauktību, ir jāizveido Kopienas pētniecības un mācību programma laikposmam no 2021. gada 1. janvāra līdz 2025. gada 31. decembrim ("*Euratom* programma"). *Euratom* programmai būtu jāturpina īstenot iepriekšējo programmu galvenās pētniecības darbības, vienlaikus izvirzot jaunus īpašus mērķus, un izmantot to pašu īstenošanas veidu.
- (4) Komisijas ziņojumā par starpposma izvērtējumu par *Euratom* pētniecības un mācību programmu 2014.–2018. gadam (COM(2017) 697 final) ir ietverts Programmas pamatprincipu kopums. Šajos pamatprincipos ietilpst šādi: turpināt atbalstīt kodolpētniecību, galveno uzmanību vēršot uz kodoldrošumu, kodolgarantijām, kodoldrošību, atkritumu apsaimniekošanu, aizsardzību pret radiāciju, kodolsintēzes attīstību; kopā ar saņēmējiem turpināt uzlabot Eiropas kopīgo programmu organizāciju un pārvaldību kodolenerģijas jomā; turpināt un stiprināt *Euratom* izglītības un apmācības darbības tādas attiecīgas kompetences pilnveidei, kas ir visu kodoldrošuma, kodoldrošības un aizsardzības pret radiāciju aspektu pamatā; turpināt izmantot sinerģiju starp *Euratom* programmām un pārējām Savienības pamatprogrammas tematiskajām jomām; turpināt izmantot sinerģiju starp *Euratom* programmas tiešajām un netiešajām darbībām.

⁴ Atruna: [AT](#), [DE](#), [LU](#).

- (5) *Euratom* programmas koncepcijai un struktūrai jāapmierina vajadzība radīt atbalstīto darbību kritisko masu. Tas tiek sasniegts, izvirzot ierobežotu skaitu īpašu mērķu, kas koncentrējas uz kodolskaldīšanas drošu izmantošanu pielietojumiem, kuri ir saistīti ar elektroenerģijas ražošanu, un pielietojumiem, kuri ar to nav saistīti, uzturot un pilnveidojot vajadzīgo lietpratību, veicinot kodolsintēzes enerģētikas attīstību un atbalstot Savienības un tās dalībvalstu politiku kodoldrošuma, kodolgarantiju un kodoldrošības jomā.
- (5.a) *Euratom* programma ir būtiska daļa no Savienības centieniem vēl vairāk attīstīt tehnoloģisko līderību un veicināt izcilību kodolpētniecībā un inovācijā, jo īpaši, nodrošinot kodoldrošuma, kodoldrošības, kodolgarantiju, aizsardzības pret radiāciju, drošas nostrādātās kodoldegvielas un radioaktīvo atkritumu apsaimniekošanas un dezekspluatācijas augstākos standartus kodoljomā, saskaņā ar šajā regulā izklāstītajiem programmas mērķiem.
- (6) Šīs regulas kontekstā kodolsintēzes enerģētikas pētniecība tiek īstenota saskaņā ar Eiropas kodolsintēzes ceļvedi, kurā ir minēta pētniecība un izstrāde, kas vajadzīga, lai nodrošinātu bāzi elektroenerģijas ražošanas kodolsintēzes spēkstacijai, un saskaņā ar [*ITER* padomes lēmumu]. Īsā līdz vidējā termiņā galvenais pasākums ir *ITER* būvniecības pabeigšana un sākotnējā ekspluatācija, un, lai atbalstītu *ITER* darbību nākotnē un sagatavotos demonstrāciju reaktoram *DEMO*, Eiropas pasākumus saistībā ar *ITER* papildinās spēcīga kodolsintēzes izpētes programma.
- (7) Atbalstot kodolpētniecību, *Euratom* programmai būtu jāsniedz ieguldījums to mērķu sasniegšanā, kuri izvirzīti pētniecības un inovācijas pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa" (pamatprogramma "Apvārsnis Eiropa"), kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. [...] ⁵, un jāveicina stratēģijas "Eiropa 2030" īstenošana un Eiropas pētniecības telpas stiprināšana.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. [...] ([...]), ar ko izveido pētniecības un inovācijas pamatprogrammu *EU FP9* 2021.–2027. gadam un atceļ Regulu (ES) Nr. 1291/2013 (OV [...]).

- (8) Ar *Euratom* programmu būtu jācenšas panākt sinerģiju ar pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa" un citām Savienības programmām, sākot ar to izveidi un stratēģisko plānošanu un beidzot ar projektu atlasīšanu, vadību, komunikāciju, rezultātu izplatīšanu un izmantošanu, uzraudzību, revīziju un pārvaldību.
- (9) *Euratom* programmas darbībām vajadzētu būt samērīgām, bez dublēšanās vai neatstumjot privāto finansējumu, un tām būtu jārada skaidra Eiropas pievienotā vērtība. Tas nodrošinās konsekvenci starp *Euratom* programmas darbībām un ES noteikumiem par valsts atbalstu, tādējādi izvairoties no nepamatotiem konkurences izkropļojumiem iekšējā tirgū.
- (9.a) Lai gan katra dalībvalsts pati izvēlas, vai izmantot kodolenerģiju, ir arī atzīts, ka kodolenerģijas loma dažādās dalībvalstīs atšķiras. *Euratom* programma ar savām pētniecības darbībām arī veicinās plašas visu attiecīgo ieinteresēto personu diskusijas par kodolenerģijas radītajām iespējām un riskiem.
- (9.b) Lai apmierinātu izglītības un apmācības vajadzības, ar *Euratom* programmu būtu jāsniedz atbalsts ar finansiālām iemaksām tā, lai kodoljomas pētnieki būtu tiesīgi gūt labumu no Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktajām darbībām (*MSCA*), ievērojot tādus pašus noteikumus, kādi attiecas uz pētniekiem citās jomās.
- (10) Šajā regulā ir noteikts *Euratom* programmas finansējums, kas Eiropas Parlamentam un Padomei ikgadējās budžeta procedūras laikā ir galvenā atsauces summa atbilstīgi [atsauce jāatjaunina atbilstoši jaunajam iestāžu nolīgumam: 17. punktam Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas 2013. gada 2. decembra Iestāžu nolīgumā par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību].

- (11) Ja vien šajā regulā nav noteikts citādi, *Euratom* programmai piemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, *Euratom*) Nr. [...] ⁶ ("Finanšu regula"). Ar to paredz noteikumus par Savienības budžeta izpildi, tostarp noteikumus par dotācijām, godalgām, iepirkumu, netiešo izpildi, finanšu palīdzību, finansēšanas instrumentiem un budžeta garantijām, kā arī paredz finanšu dalībnieku atbildības pārbaudes. [Noteikumi, kas pieņemti, pamatojoties uz LESD 322. pantu un *Euratom* līguma 106.a pantu, attiecas arī uz Savienības budžeta aizsardzību vispārēju trūkumu gadījumā saistībā ar tiesiskumu dalībvalstīs, jo tiesiskuma ievērošana ir būtisks priekšnoteikums pareizai finanšu pārvaldībai un efektīvam Kopienas finansējumam.]
- (12) Finansēšanas veidi un īstenošanas metodes saskaņā ar šo regulu būtu jāizvēlas, pamatojoties uz to spēju sasniegt darbību īpašos mērķus un gūt rezultātus, jo īpaši ņemot vērā kontroles izmaksas, administratīvo slogu un sagaidāmo neatbilstības risku. Attiecībā uz dotācijām tam būtu jāietver fiksētu summu, vienotu likmju un vienības izmaksu izmantošanas apsvēršana.
- (12.a) Īpaša uzmanība tiek pievērsta tam, lai nodrošinātu mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) un privātā sektora kopumā pienācīgu līdzdalību. Īstenojot izvērtēšanas un uzraudzības noteikumus, būtu jāveic MVU dalības kvantitatīvi un kvalitatīvi novērtējumi.

- (12.b) Ar *Euratom* programmas ietvaros izstrādātajām darbībām būtu jātiecas izskaust dzimumu nevienlīdzību un sekmēt sieviešu un vīriešu līdztiesību pētniecībā un inovācijā saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 2. un 3. pantu un Līguma par Eiropas Savienības darbību 8. pantu. Dzimuma aspekts būtu jāiekļauj pētniecības un inovācijas saturā un jāievēro visos pētniecības cikla posmos.
- (12.ba) Lai panāktu ciešāku saikni starp zinātni un sabiedrību un palielinātu sabiedrības uzticēšanos zinātnei, *Euratom* programmai būtu jāveicina iedzīvotāju un pilsoniskās sabiedrības informēta iesaistīšanās pētniecības un inovācijas jautājumu risināšanā, veicinot izglītību zinātnes jomā, padarot pieejamāku zinātnisko informāciju, attīstot atbildīgas pētniecības un inovācijas programmas, kurās ņemtas vērā iedzīvotāju un pilsoniskās sabiedrības bažas un cerības, un veicinot to līdzdalību *Euratom* programmas darbībās.
- (12.c) Darbībās, uz kurām attiecas *Euratom* programmas darbības joma, būtu jārespektē pamattiesības un jāievēro principi, kas atzīti jo īpaši Eiropas Savienības Pamattiesību hartā.
- (12.d) Ir svarīgi turpināt veicināt dalībnieku radītā intelektuālā īpašuma izmantošanu, vienlaikus aizsargājot citu dalībnieku un Kopienas leģitīmās intereses saskaņā ar Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma ("*Euratom* līgums") II sadaļas 2. nodaļu.
- (13) [...]

- (14) *Euratom* programmas mērķus var sasniegt arī, izmantojot finanšu instrumentus programmas *InvestEU* ietvaros saskaņā ar *InvestEU* regulas V.B pielikumu ⁷.
- (15) Lai nodrošinātu pēc iespējas efektīvāku īstenošanu un lai izveidotu saskaņotu, vispusīgu un pārredzamu satvaru saņēmējiem, uz dalību *Euratom* programmā un pētījumu rezultātu izplatīšanu ar atsevišķiem pielāgojumiem vai izņēmumiem būtu jāattiecina pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" attiecīgie noteikumi. *Euratom* programmā būtu jāpiemēro pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa" noteiktās attiecīgās definīcijas un galvenie darbības veidi.
- (16) Dalībnieku garantiju fonds, kas izveidots saistība ar "Apvārsni 2020" un ko pārvalda Komisija, ir svarīgs aizsardzības mehānisms, kurš mazina riskus, kas ir saistīti ar vēl nesamaksātajām summām, kuras nav atmaksājuši saistības neizpildījušie dalībnieki. Tāpēc šis aizsardzības mehānisms būtu jā saglabā. Saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa" izveidotajam Savstarpējās apdrošināšanas mehānismam ("mehānisms") būtu jāattiecas uz darbībām atbilstīgi šai regulai.
- (17) Kopīgajam pētniecības centram (*JRC*) attiecīgā gadījumā būtu jāturpina Savienības un dalībvalstu politikas jomas nodrošināt ar neatkarīgiem un uz klientu orientētiem zinātniskiem pierādījumiem un tehnisko atbalstu visā politikas ciklā. *JRC* tiešās darbības būtu jāīsteno elastīgi, efektīvi un pārredzami, ņemot vērā attiecīgās *JRC* lietotāju un Savienības politikas jomu vajadzības, jo īpaši ⁸ kodoldrošuma, kodolgarantiju un kodoldrošības jomā, un nodrošinot Savienības finanšu interešu aizsardzību. *JRC* būtu jāturpina ģenerēt papildu resursi ar konkurētspējīgām atbalsta darbībām Savienības politikas jomu vajadzībām vai trešo personu vārdā ⁹. *JRC* var piedalīties netiešās darbībās, ja tas ir paredzēts attiecīgajā darba programmā.

⁷ Izpētes atruna: AT, LU.

⁸ Izpētes atruna: AT, LU.

⁹ Padomes 1994. gada 26. aprīļa secinājumi par Kopīgā pētniecības centra (*JRC*) lomu (OV C 126, 7.5.1994., 1. lpp.).

(18) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulām (ES, *Euratom*) 2018/1046 ¹⁰ ("Finanšu regula") un (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 ¹¹ un Padomes Regulām (*Euratom*, EK) Nr. 2988/95 ¹², (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 ¹³ un (ES) 2017/1939 ¹⁴ Savienības finanšu intereses ir jāaizsargā ar samērīgiem pasākumiem, tostarp ar pārkāpumu, tostarp krāpšanas, novēršanu, atklāšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudētu, nepareizi izmaksātu vai nepareizi izmantotu līdzekļu atgūšanu un, attiecīgā gadījumā, administratīvu sankciju piemērošanu. Konkrētāk, saskaņā ar Regulām (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 un (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) var veikt administratīvu izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un inspekcijas uz vietas, lai noteiktu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkādas citas nelikumīgas darbības, kas ietekmē Savienības finanšu intereses.

-
- ¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 (OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.).
- ¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (*Euratom*) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).
- ¹² Padomes Regula (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienų finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp.).
- ¹³ Padomes Regula (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienų finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).
- ¹⁴ Padomes Regula (ES) 2017/1939 (2017. gada 12. oktobris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) izveidei (OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp.).

Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūra (*EPPO*) var veikt izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par nodarījumiem pret Savienības finanšu interesēm, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371 ¹⁵. Saskaņā ar Finanšu regulu jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, pilnībā jāsadarbības Savienības finanšu interešu aizsardzībā, jāpiešķir Komisijai, *OLAF* un *EPPO* attiecībā uz tām dalībvalstīm, kuras īsteno ciešāku sadarbību, ievērojot Regulu (ES) 2017/1939, un Eiropas Revīzijas palātai (ERP) nepieciešamās tiesības un piekļuve un jānodrošina, ka visas trešās personas, kuras iesaistītas Savienības līdzekļu īstenošanā, piešķir līdzvērtīgas tiesības.

(18.a) Trešās valstis, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis, var piedalīties Savienības programmās ar Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu ¹⁶ noteiktajā sadarbības satvarā, kas paredz programmu īstenošanu ar lēmumu, kurš pieņemts saskaņā ar minēto līgumu. Trešās valstis var piedalīties, arī pamatojoties uz citiem juridiskiem instrumentiem. Šajā regulā būtu jāievieš īpašs noteikums, lai atbildīgajam kredīttrīkotājam, *OLAF* un Eiropas Revīzijas palātai piešķirtu tiesības un piekļuvi, kas tiem vajadzīgas visaptverošai savas attiecīgās kompetences īstenošanai.

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/1371 (2017. gada 5. jūlijs) par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības (OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp.).

¹⁶ OV L 1, 3.1.1994., 3. lpp.

- (19) Lai nodrošinātu vienotus nosacījumus darbību īstenošanai saskaņā ar *Euratom* programmu, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 ¹⁷.
- (20) Ievērojot 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīguma par labāku likumdošanas procesu 22. un 23. punktu, *Euratom* programma ir jānovērtē, pamatojoties uz informāciju, kas apkopota, izmantojot īpašas uzraudzības prasības, bet vienlaikus ir jāizvairās no pārmērīga regulējuma un administratīvā sloga, jo īpaši dalībvalstīm. Minētajās prasībās vajadzības gadījumā var iekļaut izmērāmus rādītājus, ko izmanto par pamatu, lai novērtētu *Euratom* programmas praktisko ietekmi.
- (21) Ar Kopīgā pētniecības centra (*JRC*) valdi, kas izveidota ar Komisijas Lēmumu 96/282/*Euratom* ¹⁸, ir notikušas apspriedes par *JRC* tiešo darbību zinātnisko un tehnoloģisko saturu.
- (22) Komisija ir apspriedusies ar *Euratom* Zinātnes un tehnikas komiteju.
- (23) Juridiskās noteiktības labad Regula (*Euratom*) Nr. [...] būtu jāatceļ,

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

¹⁸ Komisijas Lēmums 96/282/*Euratom* (1996. gada 10. aprīlis) par Kopīgā pētniecības centra reorganizāciju (OV L 107, 30.4.1996., 12. lpp.).

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Ar šo regulu izveido Eiropas Atomenerģijas kopienas pētniecības un mācību programmu laikposmam no 2021. gada 1. janvāra līdz 2025. gada 31. decembrim ("*Euratom* programma") un paredz noteikumus par dalību netiešajās darbībās, kas veicamas atbilstīgi *Euratom* programmai, kura papildina pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa", un par rezultātu izplatīšanu.

Regulā ir izklāstīti *Euratom* programmas mērķi, budžets 2021.–2025. gadam, Eiropas Atomenerģijas kopienas ("Kopiena") finansējuma formas un šāda finansējuma sniegšanas noteikumi.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro attiecīgās definīcijas, kas noteiktas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. xxx (pamatprogramma "Apvārsnis Eiropa")¹⁹. Minētajās definīcijās ietvertās atsauces uz Savienību un Programmu uzskata par atsaucēm uz Kopienu un *Euratom* programmu. Piemērojot atkāpi, "darba programma" ir dokuments, ko Komisija pieņēmusi *Euratom* programmas īstenošanai saskaņā ar šīs regulas 16. pantu.

Visas atsauces šajā regulā uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. xxx (pamatprogramma "Apvārsnis Eiropa") ir atsauces uz redakciju, kas ir spēkā ... [OV: lūgums ievietot pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" spēkā stāšanās datumu].

¹⁹ Pilns nosaukums + OV atsauce.

Programmas mērķi

1. *Euratom* programmas vispārējais mērķis ir īstenot kodolpētniecības un mācību pasākumus, uzsvāru liekot uz nepārtrauktu kodoldrošuma, kodoldrošības un aizsardzības pret radiāciju uzlabošanu, kā arī sniegt potenciālu ieguldījumu ilgtermiņa pārejā uz klimatneitrālu energosistēmu drošā, efektīvā un nekaitīgā veidā ²⁰.
2. *Euratom* programmas īpašie mērķi ir šādi:
 - a) uzlabot un atbalstīt kodoldrošumu, kodoldrošību, kodolgarantijas, aizsardzību pret radiāciju, drošu nostrādātās kodoldegvielas un radioaktīvo atkritumu apsaimniekošanu un dezekspluatāciju, tostarp drošu kodolenerģijas un ar elektroenerģijas ražošanu nesaistītu jonizējošā starojuma pielietojumu izmantošanu;
 - b) uzturēt un attīstīt tālāk lietpratību un kompetenci kodolenerģijas jomā Kopienā;
 - c) veicināt kodolsintēzes enerģētikas kā potenciāla elektroenerģijas ražošanas nākotnes energoresursa attīstību un dot ieguldījumu Eiropas kodolsintēzes ceļveža īstenošanā;
 - d) atbalstīt Savienības un tās dalībvalstu politiku attiecībā uz kodoldrošuma, kodolgarantiju un kodoldrošības nepārtrauktu uzlabošanu.
3. Šā panta 1. un 2. punktā uzskaitītos mērķus īsteno saskaņā ar I pielikumu. Pienācīgi pamatotos gadījumos tas var ietvert reaģēšanu uz jaunām iespējām, krīzēm un apdraudējumiem.

²⁰ Atruna: AT, DE, LU.

4. pants

Budžets

1. *Euratom* programmas īstenošanai atvēlētais finansējums ir [1 675 000 000 EUR pašreizējās cenās].
2. Orientējošais 1. punktā minētās summas sadalījums ir:

- a) [724 563 000] EUR netiešajām darbībām kodolsintēzes pētniecības un attīstības jomā;
- b) [330 930 000] EUR netiešajām darbībām kodolskaldīšanas, kodoldrošības un aizsardzības pret radiāciju jomā;
- c) [619 507 000] EUR tiešajām darbībām, ko īsteno Kopīgais pētniecības centrs.

[Ikgadējās budžeta procedūras ietvaros Komisija nedrīkst atkāpties no šā panta 2. punkta c) apakšpunktā norādītās summas.]

3. Šā panta 1. punktā minēto summu var izmantot arī, lai segtu sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas, izvērtēšanas un citu darbību izdevumus, kā arī tādus izdevumus, kas attiecas uz *Euratom* programmas pārvaldību un īstenošanu, ieskaitot administratīvos izdevumus, un tās mērķu izpildes novērtēšanu. Ar netiešajām darbībām saistītās administratīvās izmaksas nepārsniedz 6 % no kopējās summas *Euratom* programmas ietvaros. No šīs summas turklāt var segt izdevumus par pētījumiem, ekspertu sanāksmēm, informācijas un komunikācijas darbībām, ciktāl šīs darbības ir saistītas ar *Euratom* programmas mērķiem, kā arī izdevumus, kas saistīti ar informācijas tehnoloģiju tīkliem informācijas apstrādes un informācijas apmaiņas vajadzībām, ieskaitot korporatīvos informācijas tehnoloģiju rīkus un citu tehnisko un administratīvo palīdzību, kura vajadzīga saistībā ar *Euratom* programmas pārvaldību.

4. Lai varētu pārvaldīt darbības, kuras līdz 2025. gada 31. decembrim nebūs pabeigtas, 3. punktā paredzēto izmaksu segšanai budžetā var iekļaut apropriācijas arī pēc 2025. gada, ja tas ir nepieciešams un pienācīgi pamatots.
5. Budžeta saistības darbībām, kas ilgst ilgāk par vienu finanšu gadu, var sadalīt gada iemaksās pa vairākiem gadiem.
6. Neskarot Finanšu regulu, izdevumi par darbībām, kas saistītas ar pirmajā darba programmā iekļautajiem projektiem, var būt attiecināmie izdevumi no 2021. gada 1. janvāra.
7. [Resursus, kas piešķirti dalībvalstīm dalītas pārvaldības ietvaros un kas ir pārnesami saskaņā ar Regulas (ES) XX [Kopīgo noteikumu regula] 21. pantu, pēc šo dalībvalstu lūguma var pārnest uz Programmu. Komisija apgūst minētos resursus tieši, saskaņā ar Finanšu regulas 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu, vai netieši, saskaņā ar minētā punkta c) apakšpunktu. Ja iespējams, minētos resursus izmanto attiecīgās dalībvalsts labā.]

Programmas asociētās trešās valstis

1. Par Programmas asociētajām valstīm var kļūt šādas trešās valstis:
 - a) valstis, kas pievienojas, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis – saskaņā ar attiecīgajos pamat nolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos noteiktajiem vispārējiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem un nosacījumiem, kas reglamentē minēto valstu dalību Kopienas programmās, un saskaņā ar īpašajiem nosacījumiem, kas ietverti nolīgumos starp Kopien un minētajām valstīm;
 - b) valstis, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika, – saskaņā ar attiecīgajos pamat nolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos noteiktajiem vispārējiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem un nosacījumiem, kas reglamentē minēto valstu dalību Kopienas programmās, un saskaņā ar īpašajiem nosacījumiem, kas ietverti nolīgumos starp Kopien un minētajām valstīm;
 - c) trešās valstis un teritorijas, kas atbilst visiem šiem kritērijiem:
 - attīstītas spējas zinātnē, tehnoloģijā un inovācijā;
 - apņemšanās ievērot uz noteikumiem balstītu atvērtu tirgus ekonomiku, tostarp taisnīgu un vienlīdzīgu intelektuālā īpašuma tiesību piemērojumu, ko atbalsta demokrātiskas iestādes;
 - aktīva tādas politikas sekmēšana, kas uzlabotu iedzīvotāju ekonomisko un sociālo labklājību.

Ikvienu c) apakšpunktā minētā trešā valsts kļūst par Programmas asociēto valsti saskaņā ar nosacījumiem, kas noteikti īpašā nolīgumā, kurš aptver konkrētās trešās valsts dalību kādā Kopienas vai Savienības programmā, ar noteikumu, ka minētais nolīgums:

- nodrošina taisnīgu līdzsvaru attiecībā uz trešās valsts, kura piedalās Programmā, ieguldījumiem un ieguvumiem;
- iekļauj nosacījumus dalībai Programmā, tostarp finansiālo iemaksu, kas tiek veiktas Programmā, un tās administratīvo izmaksu aprēķinu. Šīs iemaksas ir piešķirtie ieņēmumi saskaņā ar Finanšu regulas 21. panta 5. punktu;
- nepiešķir trešai valstij lēmumu pieņemšanas pilnvaras attiecībā uz Programmu;
- garantē Savienības tiesības nodrošināt pareizu finanšu pārvaldību un aizsargāt tās finanšu intereses.

2. Katras trešās valsts asociācijas tvērumā ņem vērā mērķi sekmēt ekonomisko izaugsmi Savienībā ar inovācijas palīdzību. Tādējādi, izņemot valstis, kas pievienojas, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis, atsevišķas Programmas daļas var neiekļaut konkrētas valsts asociācijas nolīgumā.
3. Vajadzības gadījumā asociācijas nolīgumā paredz Savienībā iedibinātu tiesību subjektu dalību līdzvērtīgās asociēto valstu programmās saskaņā ar tajās izklāstītajiem nosacījumiem.
4. Nosacījumi, kas nosaka finansiālās iemaksas apjomu, nodrošina jebkuras tādas būtiskas nelīdzsvarotības automātisku korekciju, kas radusies salīdzinājumā ar summu, ko asociētajā valstī dibinātie subjekti saņem, piedaloties Programmā, un šajā sakarā tiek ņemtas vērā Programmas pārvaldības, izpildes un darbības izmaksas.]

Finansējuma īstenošana un veidi

1. *Euratom* programmu īsteno atbilstoši tiešas pārvaldības principam saskaņā ar Finanšu regulu vai atbilstoši netiešas pārvaldības principam kopā ar finansēšanas struktūrām, kas minētas Finanšu regulas 62. panta 1. punkta c) apakšpunktā.
2. *Euratom* programmas finansējumu var sniegt jebkurā no Finanšu regulā noteiktajiem veidiem, jo īpaši kā dotācijas, kas ir galvenais atbalsta veids programmas netiešajām darbībām. Programma finansējumu var nodrošināt arī ar godalgām, iepirkuma un finanšu instrumentiem finansējuma apvienošanas darbību ietvaros.
3. *Euratom* programmas ietvaros izmantojamie galvenie darbības veidi ir noteikti un definēti pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" 2. pantā, piemēram, pētniecības un inovācijas darbības, inovācijas darbības, ar inovāciju un ieviešanu tirgū saistītas darbības, mācību un mobilitātes darbības, programmas līdzfinansēšanas darbības, pirmskomercializācijas iepirkuma darbības, inovatīvu risinājumu publiskā iepirkuma darbības, koordinācijas un atbalsta darbības, veicināšanas godalgas un atzinības godalgas.

Šā panta 2. punktā minētos finansējuma veidus izmanto elastīgi visiem *Euratom* programmas mērķiem, līdzekļus piešķirot atbilstīgi attiecīgo mērķu vajadzībām un raksturīgajām iezīmēm.
4. Ar *Euratom* programmu atbalsta arī tiešās darbības, ko veic *JRC*.

Eiropas partnerības ²¹

1. *Euratom* programmas daļas var tikt īstenotas Eiropas partnerību ietvaros.
2. Kopienas iesaistīšanās Eiropas partnerībās var notikt šādi:
 - a) dalība partnerībās, kas izveidotas, kā pamatu izmantojot saprašanās memorandus un/vai līgumiskas vienošanās starp Komisiju un publiskiem vai privātiem partneriem, norādot partnerības mērķus, partneru attiecīgās saistības no visām iesaistītajām pusēm par finansiālajām iemaksām un/vai iemaksām natūrā, galvenos snieguma un ietekmes rādītājus, sasniedzamos rezultātus, kā arī ziņošanas kārtību. Saprašanās memorandos un/vai līgumiskajās vienošanās ietver komplementārus pētniecības un inovācijas pasākumus, kurus īstenojuši partneri un kas īstenoti *Euratom* programmas ietvaros (kopīgi plānotās Eiropas partnerības);
 - b) dalība un finansiālā iemaksa pētniecības un inovācijas pasākumu programmā, norādot mērķus, galvenos snieguma un ietekmes rādītājus un sasniedzamos rezultātus, pamatojoties uz partneru saistībām veikt finansiālās iemaksas un/vai iemaksas natūrā un integrēt savus attiecīgos pasākumus, izmantojot *Euratom* programmas līdzfinansēšanas darbību (līdzfinansētās Eiropas partnerības).
3. Eiropas partnerības:
 - a) izveido tad, ja tās *Euratom* programmas mērķus sasniegs efektīvāk nekā Kopiena viena pati un nekā ar citiem *Euratom* programmas atbalsta veidiem. Minētajām daļām piešķir piemērotu *Euratom* programmas budžeta daļu;

²¹ Izpētes atruna: AT, LU.

- b) ievēro principus attiecībā uz Savienības pievienoto vērtību, pārredzamību, atklātību, ietekmi Eiropā un tās labā, spēcīgu sviras efektu pietiekamā mērogā, visu iesaistīto pušu ilgtermiņa finansiālajām saistībām, elastīgumu īstenošanā, saskanīgumu, koordināciju un komplementaritāti ar Savienības, vietējām, reģionālām, valsts un attiecīgā gadījumā starptautiskām iniciatīvām vai citām partnerībām;
 - c) paredz skaidru dzīves cikla pieeju, ir ar ierobežotu termiņu un ietver nosacījumus *Euratom* programmas finansējuma pakāpeniskai izbeigšanai.
4. Noteikumi un kritēriji, kas attiecas uz to atlasī, īstenošanu, uzraudzību, izvērtēšanu un pakāpenisku izbeigšanu, ir izklāstīti pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" III pielikumā.

8. pants

Atvērtā zinātne

Euratom programmai piemēro pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" noteikumus par atvērto zinātni.

9. pants

Atbalsttiesīgās darbības un dalības un pētījumu rezultātu izplatīšanas noteikumi

1. Uz finansējumu var pretendēt vienīgi darbības, ar kurām īsteno 3. pantā minētos mērķus.
2. Ievērojot šā panta trešo un ceturto punktu, *Euratom* programmas atbalstītajām darbībām piemēro pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" II sadaļu par dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumiem. Tajā ietvertās atsauces uz Savienību un Programmu attiecīgā gadījumā uzskata par atsaucēm uz Kopienu un *Euratom* programmu. Tajā ietvertās atsauces uz "drošības noteikumiem" ietver dalībvalstu aizsardzības intereses *Euratom* līguma 24. panta nozīmē.
3. Atkāpjoties no pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" 36. panta 4. punkta, tiesības iebilst var paplašināt, tās attiecinot uz neekskluzīvu licenču piešķiršanu.

4. Atkāpjoties no pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" 37. panta 5. punkta, saņēmējs, kas ir saņēmis Kopienas finansējumu, saviem rezultātiem piešķir piekļuvi Kopienas iestādēm, finansēšanas struktūrām vai kopuzņēmumam "*Fusion for Energy*" nolūkā izstrādāt, īstenot un uzraudzīt Kopienas politikas virzienus un programmas vai saistības, kas izriet no starptautiskas sadarbības ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām. Šādas piekļuves tiesības ietver tiesības atļaut trešām personām izmantot rezultātus publiskā iepirkumā un tiesības piešķirt apakšlicences, un tās izmanto tikai nekomerciālos un ar konkurenci nesaistītos nolūkos, un tās piešķir bez autoratlīdzības.
5. Savstarpējās apdrošināšanas mehānisms, kas izveidots, ievērojot pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa", sedz risku, kurš saistīts ar to summu neatgūšanu, kuras saņēmējiem jāmaksā Komisijai vai Savienības finansēšanas struktūrām saskaņā ar šo regulu.

10. pants

Kumulatīvs, komplementārs un kombinēts finansējums

1. *Euratom* programmu īsteno sinerģijā ar citām Savienības finansēšanas programmām.
- 1.a Lai sasniegtu *Euratom* programmas mērķus un risinātu problēmas, kas ir kopīgas *Euratom* programmai un pamatprogrammai "Apvārsnis Eiropa", attiecībā uz pasākumiem, kas aptver *Euratom* programmā noteiktos mērķus un/vai ar kuriem īsteno pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa", var izmantot Kopienas finansiālo ieguldījumu. Konkrēti, *Euratom* programma var sniegt finansiālu ieguldījumu Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktajās darbībās (*MSCA*) nolūkā atbalstīt pasākumus, kas attiecas uz kodolpētniecību.

- [2. Darbība, kurai piešķirts finansējums citā Savienības programmā, var saņemt finansējumu arī no Programmas ar noteikumu, ka finansējums neattiecas uz tām pašām izmaksām. Katras Savienības programmas finansējumam, kas piešķirts darbībai, piemēro attiecīgās finansētājas programmas noteikumus. Kumulatīvais finansējums nepārsniedz darbības kopējās attiecināmās izmaksas, un atbalstu no dažādām Savienības programmām var aprēķināt proporcionāli saskaņā ar dokumentiem, kuros izklāstīti atbalsta nosacījumi.
3. Darbības, kuras atbilst šādiem kumulatīviem, salīdzinošiem nosacījumiem:
- a) tās ir izvērtētas Programmas uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus;
 - b) tās atbilst minētā uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus kvalitātes prasību minimumam;
 - c) budžeta ierobežojumu dēļ tās nevar tikt finansētas saskaņā ar minēto uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus,

tās var saņemt atbalstu no [Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Kohēzijas fonda, Eiropas Sociālā fonda+ vai Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai saskaņā ar Regulas (ES) XX [Kopīgo noteikumu regula] [67]. panta 5. punktu un Regulas (ES) XX [Kopējās lauksaimniecības politikas finansēšana, pārvaldība un uzraudzība] [8]. pantu], ar noteikumu, ka šādas darbības atbilst attiecīgās programmas mērķiem. Piemēro Fonda, kas sniedz atbalstu, noteikumus.]

II NODAĻA

PLĀNOŠANA, UZRAUDZĪBA, IZVĒRTĒŠANA UN KONTROLE

11. pants

Darba programmas

1. Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, saskaņā ar 16. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru pieņem darba programmas, kas minētas Finanšu regulas 110. pantā, attiecībā uz netiešo darbību īstenošanu. Darba programmās attiecīgā gadījumā norāda kopējo summu, kas atvēlēta finansējuma apvienošanas darbībām.
2. Papildus Finanšu regulas 110. panta prasībām darba programmās attiecīgā gadījumā ietver:
 - a) katrai darbībai piešķirto summu un orientējošu īstenošanas grafiku;
 - b) attiecībā uz dotācijām prioritātes, atlases un dotāciju piešķiršanas kritērijus un dažādo piešķiršanas kritēriju relatīvo īpatsvaru, kā arī kopējo attiecināmo izmaksu finansējuma maksimālo apmēru;
 - c) visus saņēmēju papildu pienākumus saskaņā ar pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" 35. un 37. pantu;
 - d) daudzgadu pieeju un stratēģiskas ievirzes turpmākajiem īstenošanas gadiem.
3. Komisija izstrādā daudzgadu darba programmu, kas attiecas uz *JRC* īstenotajām tiešajām darbībām, saskaņā ar Lēmumu 96/282/*Euratom*.

Uzraudzība un ziņošana

1. Komisija pastāvīgi uzrauga *Euratom* programmas pārvaldību un īstenošanu. Lai uzlabotu pārredzamību, šos datus arī dara publiski pieejamus piekļūstamā veidā Komisijas tīmekļa lapā atbilstīgi pēdējiem atjauninājumiem.

Tas ietver laikā ierobežotus rādītājus, ar kuriem ik gadu ziņo par *Euratom* programmas progresu 3. pantā noteikto mērķu sasniegšanā un kuri ir izklāstīti II pielikumā papildus ietekmes ceļu rādītājiem.

2. Lai nodrošinātu efektīvu izvērtējumu par *Euratom* programmas progresu tās mērķu sasniegšanā, Komisija pieņem īstenošanas aktus, lai izstrādātu uzraudzības un novērtējuma sistēmas noteikumus, tostarp ar grozījumiem II pielikumā, lai vajadzības gadījumā pārskatītu un papildinātu ietekmes ceļu rādītājus un noteiktu atsauces vērtības un mērķrādītājus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar konsultēšanās procedūru, ievērojot 16. panta 3. punktu.
3. Darbības rezultātu ziņošanas sistēma nodrošina, ka programmas īstenošanas un rezultātu uzraudzībai vajadzīgie dati tiek savākti efektīvi, lietderīgi un savlaicīgi, nepaaugstinot administratīvo slogu saņēmējiem. Šajā nolūkā Kopienas līdzekļu saņēmējiem un attiecīgā gadījumā dalībvalstīm uzliek samērīgas ziņošanas prasības.

Informēšana, komunikācija, publicitāte, izplatīšana un izmantošana

1. *Euratom* programmas finansējuma saņēmēji dara zināmu Kopienas finansējuma izcelsmi un nodrošina tā pamanāmību (jo īpaši, kad tiek popularizētas darbības un to rezultāti, tostarp attiecībā uz godalgām), sniedzot dažādām auditorijām, tostarp plašsaziņas līdzekļiem un sabiedrībai, mērķorientētu informāciju, kas ir konsekventa, lietderīga un samērīga.
2. Komisija īsteno informācijas un komunikācijas pasākumus saistībā ar *Euratom* programmu, tās darbībām un rezultātiem. Komisija turklāt sniedz savlaicīgu un pilnīgu informāciju dalībvalstīm un saņēmējiem. Lai kopdarbības projektu īstenošanas nolūkā veidotu konsorcijs, interesētajiem subjektiem sniedz partneru piemeklēšanas pakalpojumus, kas ir balstīti uz faktiem un kuros tiek izmantoti analītiski dati un tīkla iespējas, īpašu uzmanību veltot to tiesību subjektu tīklošanas iespēju apzināšanai, kuri ir no dalībvalstīm, kam ir vāji rezultāti pētniecībā un inovācijā. Balstoties uz šādu analīzi, saistībā ar konkrētiem uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus var rīkot mērķtiecīgus partneru piemeklēšanas pasākumus. *Euratom* programmai piešķirtie finanšu resursi veicina arī Kopienas politisko prioritāšu korporatīvo komunikāciju, ciktāl šīs prioritātes saistītas ar 3. pantā minētajiem mērķiem.
3. Komisija izveido arī izplatīšanas un izmantošanas stratēģiju, lai palielinātu tādu *Euratom* programmas pētniecības un inovācijas rezultātu un zināšanu pieejamību un izplatīšanu, kas palīdzētu paātrināt izmantošanu ceļā uz iekļūšanu tirgū un palielināt *Euratom* programmas ietekmi. *Euratom* programmai piešķirtie finanšu resursi veicina arī Kopienas politisko prioritāšu korporatīvo komunikāciju, kā arī informēšanas, komunikācijas, publicitātes, izplatīšanas un izmantošanas pasākumus, ciktāl tie saistīti ar 3. pantā minētajiem mērķiem.

Izvērtēšana

1. Izvērtēšanu veic savlaicīgi, lai tās rezultātus varētu ņemt vērā lēmumu pieņemšanas procesā attiecībā uz programmu, tai sekojošo programmu un citām iniciatīvām, kas attiecas uz pētniecību un inovāciju.
2. *Euratom* programmas starpposma izvērtēšanu veic ar pārredzamā procesā atlasītu neatkarīgu ekspertu palīdzību, tiklīdz par *Euratom* programmas īstenošanu ir pieejama pietiekama informācija, bet ne vēlāk kā trīs gadus kopš programmas īstenošanas sākuma. Tajā ietver novērtējumu par iepriekšējo *Euratom* pētniecības un mācību programmu ilgtermiņa ietekmi, un tā veido pamatu, lai attiecīgā gadījumā koriģētu programmas īstenošanu un/vai pārskatīšanu. Tajā izvērtē *Euratom* programmas efektivitāti, lietderīgumu, piemērotību, saskanību un Kopienas pievienoto vērtību.
3. *Euratom* programmas īstenošanas beigās, bet ne vēlāk kā četrus gadus pēc 1. pantā norādītā termiņa beigām Komisija veic *Euratom* programmas galīgo izvērtēšanu. Tajā ietver novērtējumu par iepriekšējo *Euratom* pētniecības un mācību programmu ilgtermiņa ietekmi.
4. Komisija publicē un Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai paziņo šīs izvērtēšanas rezultātus kopā ar saviem apsvērumiem.

15. pants

Revīzijas

1. *Euratom* programmas kontroles sistēma nodrošina pienācīgu līdzsvaru starp uzticamību un kontroli, ņemot vērā kontroles administratīvās un citas izmaksas visos līmeņos, īpaši attiecībā uz saņēmējiem. Revīzijas noteikumi ir skaidri, konsekventi un saskaņoti visā *Euratom* programmas darbības laikā.
2. Darbībām, kas saņem kopīgu finansējumu no dažādām Savienības programmām, revīziju veic tikai vienreiz, aptverot visas iesaistītās programmas un to attiecīgos piemērojamus noteikumus.
3. Komisija vai finansēšanas struktūra var paļauties uz apvienotām sistēmu pārskatīšanām saņēmēju līmenī. Šīs apvienotās pārskatīšanas ir fakultatīvas noteiktu veidu saņēmējiem un sastāv no sistēmu un procesa revīzijas, ko papildina darījumu revīzija, kuru veic kompetents neatkarīgs revidents, kas ir kvalificēts veikt grāmatvedības dokumentu obligāto revīziju saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/43/EK. Komisija vai finansēšanas struktūra tās var izmantot, lai gūtu vispārējas ticamības apliecinājumu par izdevumu pareizu finanšu pārvaldību un lai pārskatītu *ex post* revīziju līmeni un atzinumus par finanšu pārskatiem.
4. Saskaņā ar Finanšu regulas 127. pantu Komisija vai finansēšanas struktūra var paļauties uz Kopienas ieguldījumu izmantošanas revīzijām, kuras veic citas neatkarīgas un kompetentas personas vai subjekti, tostarp tādas, kas nav Savienības iestāžu vai struktūru pilnvarotās personas vai subjekti.
5. Revīziju var veikt laikposmā līdz diviem gadiem pēc atlikuma maksājuma veikšanas.
- 5.a Komisija publicē revīzijas pamatnostādnes, kuru mērķis ir nodrošināt revīzijas procedūru un noteikumu uzticamu un vienādu piemērošanu un interpretāciju visā programmas darbības laikā.

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Komiteja tiekas divos dažādos sastāvos, kuri attiecīgi nodarbojas ar *Euratom* programmas aspektiem, kas saistīti ar kodolskaldīšanu, un aspektiem, kas saistīti ar kodolsintēzi.

Lai atvieglotu programmas īstenošanu, Komisija saskaņā ar noteiktajām pamatnostādnēm vienam pārstāvim no katras dalībvalsts kompensēs izdevumus par katru *Euratom* programmas komitejas sanākumi, kā noteikts darba kārtībā, kā arī vienam ekspertam/padomdevējam no katras dalībvalsts – izdevumus saistībā ar tiem darba kārtības punktiem, kuru izskatīšanai dalībvalstij ir nepieciešamas īpašas speciālās zināšanas.

3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.
4. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.
5. Ja komitejas atzinumu plānots saņemt rakstiskā procedūrā, minēto procedūru beidz bez rezultāta, ja atzinuma sniegšanai noteiktajā termiņā tā nolemj komitejas priekšsēdētājs vai ja to pieprasa komitejas locekļi ar vienkāršu balsu vairākumu.
6. Komisija regulāri informē komiteju par *Euratom* programmas īstenošanas gaitu un laikus sniedz informāciju par visām darbībām, kas ir ierosinātas vai tiek finansētas saskaņā ar *Euratom* programmu.

[17. pants

Savienības finanšu interešu aizsardzība

Ja kāda trešā valsts programmā piedalās, pamatojoties uz lēmumu, kas pieņemts saskaņā ar starptautisku nolīgumu vai saskaņā ar kādu citu juridisku instrumentu, minētā trešā valsts atbildīgajam kredītrīkotājam, *OLAF* un Eiropas Revīzijas palātai piešķir tiesības un piekļuvi, kas tiem vajadzīgas visaptverošai savas attiecīgās kompetences īstenošanai. *OLAF* gadījumā šādas tiesības ietver tiesības veikt izmeklēšanas, tostarp pārbaudes un inspekcijas uz vietas, kā paredzēts Regulā (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013.]

III NODAĻA

PĀREJAS UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

18. pants

Atcelšana

Regulu [Nr. ..., ar ko izveido Euratom programmu 2019.–2020. gadam] atceļ no 2021. gada 1. janvāra.

19. pants

Pārejas noteikumi

1. Šī regula neskar to attiecīgo darbību turpināšanu vai grozīšanu, kas tiek īstenotas saskaņā ar Regulu [Euratom programma 2019.–2020. gadam], un minēto regulu turpina minētajām darbībām piemērot līdz to slēgšanai.
2. Vajadzības gadījumā visus uzdevumus, kurus nav pabeigusi ar Regulu [Euratom programma 2019.–2020. gadam] izveidotā komiteja, pārņem 16. pantā minētā komiteja.
3. No Euratom programmas finansējuma var segt arī izdevumus par tehnisko un administratīvo palīdzību, kas ir vajadzīga, lai nodrošinātu pāreju starp Euratom programmu un pasākumiem, kuri pieņemti saskaņā ar iepriekšējo programmu [Euratom programma 2019.–2020. gadam].
4. [Atmaksājumi no finanšu instrumentiem, kas izveidoti ar Regulu [Euratom programma 2019.–2020. gadam], var tikt ieguldīti programmā "InvestEU", ko izveido ar Regulu XX ²²].

20. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

Īpašie mērķi, kas uzskaitīti 3. panta 2. punktā, tiek īstenoti *Euratom* programmā saskaņā ar šajā pielikumā aprakstītajiem darbības pamatvirzieniem. Īstenojot šos īpašos mērķus, *Euratom* programma atbalsta dalībvalstis *Euratom* tiesību aktu²⁴ īstenošanā un pastiprina dalībvalstu un privātā sektora pētniecības centienus. Tiem būtu jāpalīdz saglabāt un pilnveidot tehnoloģisko līderību kodolenerģijas jomā.

Lai sasniegtu īpašos mērķus, *Euratom* programma atbalstīs transversālus pasākumus, kas nodrošina pētniecības centienų sinerģiju kopīgu problēmu risināšanā. Tiks nodrošināta atbilstoša saikne un mijiedarbība ar pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa", piemēram, izziņojot kopīgus uzaicinājumus iesniegt piedāvājumus. Saistītās pētniecības un inovācijas darbības var saņemt finansiālu atbalstu arī no fondiem saskaņā ar Regulu [Kopīgo noteikumu regula], ciktāl tās atbilst šo fondu mērķiem un noteikumiem.

²⁴ Īpaši Padomes Direktīva 2009/71/*Euratom* (2009. gada 25. jūnijs), ar ko izveido Kopienas kodoliekārtu kodoldrošības pamatstruktūru, kurā grozījumi izdarīti ar Padomes Direktīvu 2014/87/*Euratom* (2014. gada 8. jūlijs); Padomes Direktīva 2011/70/*Euratom* (2011. gada 19. jūlijs), ar ko izveido Kopienas sistēmu lietotās kodoldegvielas un radioaktīvo atkritumu atbildīgai un drošai apsaimniekošanai; Padomes Direktīva 2006/117/*Euratom* (2006. gada 20. novembris) par radioaktīvo atkritumu un lietotās kodoldegvielas pārvadājumu uzraudzību un kontroli; Padomes Direktīva 2013/59/*Euratom* (2013. gada 5. decembris), ar ko nosaka drošības pamatstandartus aizsardzībai pret jonizējošā starojuma radītajiem draudiem un atceļ Direktīvu 89/618/*Euratom*, Direktīvu 90/641/*Euratom*, Direktīvu 96/29/*Euratom*, Direktīvu 97/43/*Euratom* un Direktīvu 2003/122/*Euratom*; Padomes Direktīva 2013/51/*Euratom* (2013. gada 22. oktobris), ar ko nosaka iedzīvotāju veselības aizsardzības prasības attiecībā uz radioaktīvām vielām dzeramajā ūdenī, un Padomes Regula (*Euratom*) 2016/52 (2016. gada 15. janvāris), ar ko nosaka maksimālos pieļaujamos pārtikas un barības radioaktīvā piesārņojuma līmeņus pēc kodolavārijas vai jebkuras citas radiācijas avārijsituācijas.

Šajā pielikumā uzskaitītās darbības ietver starptautisko sadarbību kodolpētniecībā un inovācijā miermīlīgiem mērķiem, pamatojoties uz kopīgiem mērķiem un savstarpēju uzticēšanos, nolūkā radīt acīmredzamu un būtisku labumu Savienībai, tās iedzīvotājiem un videi. Minētajā sadarbībā ietilpst starptautiskā sadarbība ar daudzpusēju struktūru palīdzību. *JRC* kā *Euratom* īstenošanas pārstāvis ceturtais paaudzes starptautiskajā forumā (*GIF*)²⁵ turpinās veicināt un koordinēt *Euratom* Kopienas ieguldījumu un dalību *GIF* pētniecības un mācību pasākumos. *Euratom* programmas darbības jomā ietilpstošo *GIF* pasākumu dotais ieguldījums ir koncentrēts uz drošumu, aizsardzību pret radiāciju, kodolgarantijām un kodolieroču neizplatīšanas pētniecības un mācību pasākumiem, kas attiecas uz ceturtais paaudzes sistēmām²⁶.

Ikvienu jaunu pasākumu, kas piešķirts Kopīgajam pētniecības centram (*JRC*), izskata *JRC* valde, lai pārbaudītu tā saskaņotību ar dalībvalstīs noritošajām darbībām un lai Savienībā izvairītos no dublēšanās kodolpētniecības un izstrādes jomā.

Darba programmu prioritātes jānosaka Komisijai, pamatojoties uz valsts iestāžu un tādu kodolpētniecībā ieinteresēto personu ieguldījumu, kas apvienojušās struktūrās vai satvaros, piemēram, Eiropas tehnoloģiju platformās, asociācijās, iniciatīvās un tehniskos forumos saistībā ar kodolsistēmām un kodoldrošumu, radioaktīvo atkritumu un nostrādātās kodoldegvielas apsaimniekošanu un aizsardzību pret radiāciju/nelielas starojuma devas radītu risku, kodolgarantijām un kodoldrošību, kodolsintēzes pētniecību, vai jebkurā citā atbilstošā kodolenerģijas jautājumos ieinteresēto personu organizācijā vai forumā.

²⁵ Saskaņā ar III.2. pantu Pamat nolīgumā par starptautisku sadarbību ceturtais paaudzes kodolenerģijas sistēmu pētniecības un izstrādes jomā.

²⁶ Izpētes atruna: AT, LU.

Euratom programmas finansējumu varēs saņemt pētniecībai un apmācībai šādās jomās:

a) uzlabot un atbalstīt kodoldrošumu, kodoldrošību, kodolgarantijas, aizsardzību pret radiāciju, drošu nostrādātās kodoldegvielas un radioaktīvo atkritumu apsaimniekošanu un dezekspluatāciju, tostarp drošu kodolenerģijas un ar elektroenerģijas ražošanu nesaistītu jonizējošā starojuma pielietojumu izmantošanu ²⁷

- 1) **kodoldrošums:** Kopienā izmantoto reaktoru sistēmu un kodoldegvielas ciklu drošums vai, ciktāl tas vajadzīgs, lai saglabātu plašo lietpratību kodoldrošuma jomā Kopienā, to reaktoru veidu un visu to kodoldegvielas ciklu, piemēram, sadalīšanas un transmutācijas, drošums, kuri var tikt izmantoti nākotnē;
- 2) **droša nostrādātās kodoldegvielas un radioaktīvo atkritumu apsaimniekošana:** vidējas radioaktivitātes atkritumu, augstas radioaktivitātes atkritumu un ilgdzīvojošo radioaktīvo atkritumu, nostrādātās kodoldegvielas un citu radioaktīvo atkritumu plūsmu un veidu, attiecībā uz kuriem pašlaik nav rūpnieciski pārdomātu procesu vai kur šos procesus varētu uzlabot, apsaimniekošana un jo īpaši pasākumi pirms apglabāšanas un apglabāšana; radioaktīvo atkritumu minimalizēšana un šo atkritumu radiotoksiskuma samazināšana; zināšanu un kompetences pārvaldība un nodošana starp paaudzēm un dalībvalstu programmām radioaktīvo atkritumu un nostrādātās kodoldegvielas apsaimniekošanas jomā;
- 3) **dezekspluatācija:** pētniecība nolūkā izstrādāt un novērtēt tehnoloģijas kodoliekārtu dezekspluatācijai un vides atveseļošanai; atbalsts apmaiņai ar paraugpraksi un zināšanām attiecībā uz dezekspluatāciju;

²⁷ Izņemot kodoldrošību, kodolgarantijas un kodolieroču neizplatīšanu, šos pasākumus var īstenot ar tiešajām un netiešajām darbībām.

4) **kodolenerģētikas zinātnes un jonizējošā starojuma pielietojumi, aizsardzība pret radiāciju, gatavība ārkārtas situācijām:**

- kodolenerģētikas zinātnes un jonizējošā starojuma tehnoloģiju pielietojumi medicīnas, rūpniecības un citās pētniecības jomās,
- ietekme un riski, ko rada rūpniecībā, medicīnā vai vidē saņemtu nelielu starojuma devu iedarbība,
- gatavība ārkārtas situācijām saistībā ar negadījumiem, kas saistīti ar radiāciju, un pētījumi par radioekoloģiju,
- droša radioizotopu piegāde un izmantošana,
- pētījumi par modeļiem saistībā ar radioloģisko izkliedi vidē un atbalsts datu apmaiņai, brīdināšanas sistēmām un sadarbībai mērīšanas metožu jomā ²⁸ (jāīsteno ar tiešajām darbībām);

²⁸ Euratom 35., 36., 38. pants; Padomes Lēmums 87/600/Euratom.

5) **kodoldrošība, kodolgarantijas un kodolieroču neizplatīšana** (jāīsteno ar tiešajām darbībām):

- metodes un tehnoloģija, ar ko atbalstīt un pastiprināt Kopienas un starptautiskās kodolgarantijas,
- *Euratom* kodolgarantiju sistēmai operatīvais atbalsts un mācības,
- tehniskais atbalsts Neizplatīšanas līguma īstenošanai kodolgarantiju jomā, ieskaitot atbalstu ES eksporta kontroles režīma stiprināšanai,
- pētniecība un atbalsts ar mērķi palielināt drošumu un drošību vispārējā *CBRN* (ķīmisko, bioloģisko, radioloģisko un kodolvielu) regulējuma un saistīto Savienības stratēģiju kontekstā ²⁹,
- metodes un tehnoloģija, ar ko atklāt kodolmateriālus un radioaktīvos materiālus, kuriem nepiemēro reglamentējošu kontroli, un novērst ar šādiem materiāliem saistītus incidentus un reaģēt uz tiem, ieskaitot kodolkriminālistiku,
- atbalsts spēju veidošanai kodoldrošības jomā ar Eiropas Kodoldrošības mācību centra palīdzību;

²⁹ Izpētes atruna: AT, LU.

b) uzturēt un attīstīt tālāk lietpratību un kompetenci kodolenerģijas jomā Kopienā

- 1) izglītība, apmācība un mobilitāte, ieskaitot izglītības un apmācības shēmas, tādas kā Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības (*MSCA*);
- 2) inovācijas veicināšana, zināšanu pārvaldība, izplatīšana un izmantošana kodolenerģētikas zinātnes un tehnoloģiju jomā, jo īpaši attiecībā uz kodoldrošumu, kodoldrošību, kodolgarantijām un aizsardzību pret radiāciju ³⁰;
- 3) atbalsts tehnoloģiju nodošanai no pētniecības rūpniecības nozarei;
- 4) atbalsts konkurētspējīgas Eiropas rūpnieciskās spējas sagatavošanai un attīstīšanai kodolsintēzes jomā;
- 5) atbalsts Eiropas un starptautisko pētniecības infrastruktūru, tostarp *JRC* infrastruktūru, nodrošināšanai, pieejamībai un atbilstīgai piekļūstamībai ³¹;
- 6) lai attīstītu kodolenerģētikas zinātni kā pamatu standartizācijas atbalstam, tiešās darbības nodrošinās jaunākos references datus, materiālus un mērījumus, kas saistīti ar kodoldrošību, kodolgarantijām un kodoldrošību, kā arī citiem lietojumiem, piemēram, kodolmedicīnu;

³⁰ Izpētes atruna: AT, LU.

³¹ Pamatojoties uz progresīvo ieguldījumu plānu attiecībā *JRC* infrastruktūrām.

c) veicināt kodolsintēzes enerģētikas attīstību un dot ieguldījumu Eiropas kodolsintēzes ceļveža īstenošanā

Līdzfinansēta Eiropas partnerība kodolsintēzes pētniecības jomā īsteno ceļvedi, lai līdz šā gadsimta otrajai pusei sasniegtu kodolsintēzes elektroenerģijas ražošanas mērķi. Šajā īstenošanā cita starpā var ietilpt:

- 1) pašreizējo un nākotnes kodolsintēzes iekārtu izmantošana, tostarp, vajadzības gadījumā piešķirot darbības dotācijas kodolsintēzes pētniecības infrastruktūrām;
- 2) gatavošanās nākotnes kodolsintēzes spēkstacijām, izstrādājot visus attiecīgos aspektus, tostarp materiālus, tehnoloģijas un projektus;
- 3) Mērķtiecīgas izglītības un apmācības programmas īstenošana papildus pasākumiem saskaņā ar b) punkta 1. apakšpunktu;
- 4) kopīgo pasākumu koordinēšana ar kopuzņēmumu "*Fusion for Energy*";
- 5) sadarbība ar *ITER* organizāciju;
- 6) zinātniskā sadarbība saistībā ar *Euratom* starptautiskajiem nolīgumiem.

Līdzfinansētā Eiropas partnerība kodolsintēzes jomā tiks īstenota, piešķirot dotāciju tiesību subjektu, ko iedibinājušas vai izraudzījušās dalībvalstis vai trešās valstis, kas ir *Euratom* programmas asociētās valstis. Dotācija var ietvert līdzekļus natūrā no Kopienas vai Komisijas personāla norīkošanu;

d) atbalsīt Savienības un tās dalībvalstu politiku kodoldrošuma, kodolgarantiju un kodoldrošības jomā

Ar tiešajām darbībām tiks atbalstīta politika kodoldrošuma, kodolgarantiju un kodoldrošības jomā un attiecīgo tiesību aktu īstenošana, nodrošinot neatkarīgas zinātniskas un tehniskas liecības un lietpratību.

Galvenie ietekmes ceļu rādītāji

Ietekmes ceļi un ar tiem saistītie galvenie ietekmes ceļu rādītāji strukturē uzraudzību pār *Euratom* programmas darbības virzību uz tās īpašajiem mērķiem. Ietekmes ceļiem svarīgs ir laika faktors: izšķir īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa ietekmes ceļus. Ietekmes ceļu rādītāji kalpo par norādēm, kas ļauj spriest par panākto progresu īpašu mērķu sasniegšanā. Mikrodati, kas ir pamatā galvenajiem ietekmes ceļu rādītājiem un kas tiks izmantoti kopīgi ar pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa", tiks vākti centralizēti pārvaldītā un saskaņotā veidā, radot minimālu informācijas sniegšanas slogu saņēmējiem. Galvenos ietekmes ceļu rādītājus var sīkāk precizēt *Euratom* programmas īstenošanas laikā.

Uz zinātnei radītās ietekmes ceļu rādītāji

Ir gaidāms, ka *Euratom* programma palīdzēs uzlabot zināšanas par kodoldrošuma un kodoldrošības stiprināšanu; drošiem jonizējošā starojuma pielietojumiem; nostrādātās kodoldegvielas un radioaktīvo atkritumu apsaimniekošanu; aizsardzību pret radiāciju; un kodolsintēzes enerģētikas attīstību. Panākumi šajā jomā tiks mērīti, izmantojot indikatorus attiecībā uz zinātniskajām publikācijām, kodolsintēzes ceļveža īstenošanas virzību, lietpratības un prasmju pilnveidi, piekļuvi pētniecības infrastruktūrām.

Gaidāmā ietekme uz zinātni	Īstermiņa	Vidēja termiņa	Ilgtermiņa
Uzlabot drošu kodolenerģijas un ar elektroenerģijas ražošanu nesaistītu jonizējošā starojuma pielietojumu izmantošanu, tostarp kodoldrošumu, kodoldrošību, kodolgarantijas, aizsardzību pret radiāciju, drošu nostrādātās kodoldegvielas un radioaktīvo atkritumu apsaimniekošanu un dezekspluatāciju	<u>Publikācijas</u> – <i>Euratom</i> zinātniski recenzēto publikāciju skaits	<u>Citējamība</u> – <i>Euratom</i> zinātniski recenzēto publikāciju nozares relatīvais citēšanas indekss	<u>Pasaules līmeņa zinātne</u> – tādu <i>Euratom</i> programmas zinātniski recenzēto publikāciju skaits un īpatsvars, kas ir pamatieguldījums zinātnes nozarēs
	<u>Kopīgās zināšanas</u> – pētnieciskās izlaides (atvērtie dati/publikācijas/programmatūra u. c.) īpatsvars, kas kopīgota atvērto zināšanu infrastruktūrā	<u>Zināšanu izplatīšana</u> – atvērtas piekļuves pētnieciskās izlaides īpatsvars, kas ir aktīvi izmantota/citēta	<u>Jauna sadarbība</u> – tādu <i>Euratom</i> saņēmēju īpatsvars, kas ir attīstījuši jaunu starpdisciplināru/starpnozaļu sadarbību ar savas <i>Euratom</i> atvērtās pētījumu un inovācijas izlaides lietotājiem
Veicināt kodolsintēzes enerģētikas attīstību	<u>Kodolsintēzes ceļveža īstenošanas gaita</u> – to 2021.–2025. gadam noteikto kodolsintēzes ceļveža starpmērķu procentuālais daudzums, kuri sasniegti ar <i>Euratom</i> programmas palīdzību		
Uzturēt un attīstīt tālāk lietpratību un izcilību Savienībā	<u>Prasmes</u> – tādu pētnieku skaits, kas guvuši labumu no <i>Euratom</i> programmas prasmju pilnveides pasākumiem (mācības, mobilitāte un piekļuve infrastruktūrai)	<u>Karjera</u> – tādu prasmes ieguvušo pētnieku skaits un īpatsvars, kuriem ir lielāka ietekme viņu pētniecības un inovācijas jomā	<u>Darba apstākļi</u> – tādu prasmes ieguvušo pamatprogrammas pētnieku skaits un īpatsvars, kuriem ir uzlabojušies darba apstākļi
	Tādu pētnieku skaits, kuriem ar programmas atbalstu ir piešķirta piekļuve pētniecības infrastruktūrai		
	Piegādātie references materiāli un bibliotēkā iestrādātie references mērījumi		Mainīto starptautisko standartu skaits

Uz sabiedrību radītās ietekmes ceļu rādītāji

Euratom programma palīdz pievērsties ES politikas prioritātēm attiecībā uz kodoldrošumu un kodoldrošību, aizsardzību no radiācijas, jonizēta starojuma pielietojumiem, izmantojot pētniecību un inovāciju, kā liecina tādu projektu portfeļi, kuri ģenerē izlaidi, kas veicina problēmu risināšanu šajās jomās. Ietekme uz sabiedrību tiek mērīta arī saistībā ar konkrētu izstrādi kodoldrošības un kodolgarantiju jomā.

Gaidāmā ietekme uz sabiedrību	Īstermiņa	Vidēja termiņa	Ilgtermiņa
Uzlabot drošu kodolenerģijas un ar elektroenerģijas ražošanu nesaistītu jonizējošā starojuma pielietojumu izmantošanu, tostarp kodoldrošumu, kodoldrošību, kodolgarantijas, aizsardzību pret radiāciju, drošu nostrādātās kodoldegvielas un radioaktīvo atkritumu apsaimniekošanu un dezekspluatāciju	<u>Izlaides</u> – tādu izlaižu skaits un īpatsvars, kas attiecas uz konkrētām ES politikas prioritātēm	<u>Risinājumi</u> – tādu inovāciju un zinātnisko rezultātu skaits un īpatsvars, kas attiecas uz konkrētām ES politikas prioritātēm	<u>Ieguvumi</u> – <i>Euratom</i> finansēto rezultātu izmantošanas apkopotā aplēstā ietekme uz konkrētām ES politikas prioritātēm, tostarp ieguldījums politikas un tiesību aktu izstrādes procesā
	Tādu pakalpojumu skaits, kas sniegti kodolgarantiju atbalstam Eiropas Savienībā		Nodrošināto un izmantoto tehnisko sistēmu skaits
	Tādu mācību kursu skaits, kas sniegti amatpersonām		
	<u>Līdzradīšana</u> – tādu <i>Euratom</i> projektu skaits un īpatsvars, kuros ES iedzīvotāji un galalietotāji palīdz līdzradīt pētniecības un inovācijas saturu	<u>Iesaistīšana</u> – tādu <i>Euratom</i> saņēmējsubjektu skaits un īpatsvars, kuriem ir pēc <i>Euratom</i> projekta īstenojamas iedzīvotāju un galalietotāju iesaistīšanas mehānisms	<u>Pētniecības un inovācijas pārņemšana sabiedrībā</u> – <i>Euratom</i> programmas līdzradīto zinātnisko rezultātu un inovatīvo risinājumu pārņemšana un informēšana par tiem

Uz inovāciju radītās ietekmes ceļu rādītāji

Paredzams, ka *Euratom* programma radīs tādu ietekmi uz inovāciju, kas atbalstīs tās īpašo mērķu sasniegšanu. Panākumi šajā jomā tiks novērtēti, izmantojot rādītājus, kas attiecas uz intelektuālā īpašuma tiesībām, inovatīviem produktiem, metodēm un procesiem un to izmantošanu, kā arī darbvietu radīšanu.

Gaidāmā ietekme uz ekonomiku/inovāciju	Īstermiņa	Vidēja termiņa	Ilgtermiņa
Uzlabot drošu kodolenerģijas un ar elektroenerģijas ražošanu nesaistītu jonizējošā starojuma pielietojumu izmantošanu, tostarp kodoldrošumu, kodoldrošību, kodolgarantijas, aizsardzību pret radiāciju, drošu nostrādātās kodoldegvielas un radioaktīvo atkritumu apsaimniekošanu un dezekspluatāciju	<u>Inovatīva izlaide –</u> tādu inovatīvu produktu, procesu vai metožu skaits, kas izstrādāti <i>Euratom</i> programmā (pēc inovācijas veida), un ar tiem saistītie intelektuālā īpašuma tiesību pieteikumi	<u>Inovācijas –</u> tādu inovāciju skaits, kas izstrādātas <i>Euratom</i> projektos (pēc inovācijas veida), tostarp inovācijas, kurām piešķirtas intelektuālā īpašuma tiesības	<u>Ekonomikas izaugsme –</u> uzņēmumu, kuri izstrādājuši <i>Euratom</i> finansētas inovācijas, izveide, izaugsme un tirgus daļas
	<u>Atbalstīta nodarbinātība –</u> kopējais izveidoto un saglabāto pilna laika darbvietu skaits saņēmējsubjektos <i>Euratom</i> projektam (pēc darbvietas veida)	<u>Nodarbinātības saglabāšana –</u> pilna laika darbvietu skaita palielināšanās saņēmējsubjektos pēc <i>Euratom</i> projekta (pēc darbvietas veida)	<u>Nodarbinātība kopumā –</u> tādu tiešo un netiešo darbvietu skaits, kas izveidotas vai saglabātas <i>Euratom</i> rezultātu izplatīšanas rezultātā (pēc darbvietas veida)
Veicināt kodolsintēzes enerģētikas attīstību Uzturēt un attīstīt tālāk lietpratību un izcilību Savienībā	Publisko un privāto investīciju summa, kas piesaistīta sākotnējam <i>Euratom</i> ieguldījumam	Publisko un privāto investīciju summa, kas piesaistīta, lai izmantotu vai izvērstu <i>Euratom</i> rezultātus	<i>Euratom</i> nodrošinātais ES progress virzībā uz 3 % IKP mērķa sasniegšanu

Uz politiku radītās ietekmes ceļu rādītāji

Euratom programma nodrošina zinātniskus pierādījumus politikas veidošanai. Tas jo īpaši attiecas uz zinātnisko atbalstu citiem Komisijas dienestiem, piemēram, atbalstu *Euratom* kodolgarantijām, vai uz kodolenerģijas un jonizējošā starojuma jomu direktīvu īstenošanu dalībvalstīs ³².

Gaidāmā ietekme uz politiku	Īstermiņa	Vidēja termiņa	Ilgtermiņa
Atbalstīt Savienības politiku attiecībā uz kodoldrošumu, kodolgarantijām un kodoldrošību	Tādu <i>Euratom</i> projektu skaits un īpatsvars, kas rada politikai nozīmīgus konstatējumus	Tādu izlaižu skaits, kurām ir pierādāma ietekme uz ES politiku	<i>Euratom</i> projektu tādu konstatējumu skaits un īpatsvars, kas citēti politikas/plānošanas dokumentos

Mērķrādītāji tiks noteikti attiecībā uz netiešajām un tiešajām darbībām, lai atspoguļotu katras programmas daļas sagaidāmos rezultātus.

³² Padomes Direktīva 2014/87/*Euratom* (2014. gada 8. jūlijs), ar kuru groza Direktīvu 2009/71/*Euratom*, ar ko izveido Kopienas kodoliekārtu kodoldrošības pamatstruktūru; Padomes Direktīva 2011/70/*Euratom* (2011. gada 19. jūlijs), ar ko izveido Kopienas sistēmu lietotās kodoldegvielas un radioaktīvo atkritumu atbildīgai un drošai apsaimniekošanai; un Komisijas Regula (*Euratom*) Nr. 302/2005 (2005. gada 8. februāris) par *Euratom* drošības pasākumu piemērošanu.